

Svenska Tornedalingars Riksförbund
Tornionlaaksolaiset

Till

Mats Taaveniku, kommunalråd Kiruna
Johan Bergstad, kommundirektör Kiruna
Maria Johansson, samordnare av EU-toppmötet Kiruna kommun

Hej,

Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset (STR-T) företräder den meänkielitalande minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset. Organisationen skriver till Kiruna kommun med anledning av EU-toppmötet i Kiruna som i skrivandets stund pågår och där den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset inte inkluderats i programmet eller uppmärksammas som en nationell minoritet som lever och verkar på området.

Särbehandling av nationella minoriteter

I Kiruna kommun finns ett mycket stort antal människor som tillhör den meänkielitalande minoriteten. Vi har en lång historia i området och både kulturen och språket där är levande. Kiruna är en förvaltningskommun för meänkieli. Upprörda medlemmar i förbundet har hört av sig till kansliet då man upplever att den meänkielitalande minoriteten osynliggörs i en så stor och viktig tillställning där politiska makthavare från Europa sammanträder i minoritetens hemområde. En tillställning där även Hans majestät konungen närvarar.

Kommunen har under detta besök av toppolitiker och andra makthavare möjlighet att visa på den kulturella mångfalden i området men har istället valt att ge endast en minoritet uppmärksamhet och talan bland annat genom inbjudan av Sametinget till möte med regeringen, Länsstyrelsen och kommunen. Man har också valt att hissa enbart den samiska flaggan trots att kommunen har fler nationella minoriteter som omfattas av samma lagstadgade skydd och bör behandlas likvärdigt. STR-T noterar att utöver den tornedalska och kvänska flaggan så saknades även den sverigefinska flaggan vid denna symboliskt viktiga programpunkt.

Gruvhistorik

Nyheten om LKAB:s malmfyndighet presenterades under pågående toppmöte och emottogs glädjande, särskilt med tanke på läget i omvärlden och den gröna omställning som Europa förbereder. Kopplat till detta kan en kort historisk bild vara befogad att dela med sig av i detta brev:

En förutsättning för att landet hittills kunnat tillvarata dessa naturrikedomar är det tunga jobbet som utträttades i sekelskiftet 1800-1900 med att jordavrymma Kirunavaara. Upp till sju meter tjock torv och jordlager grävdes upp med handredskap. Det arbetet var nödvändigt för att blotta den malm som samhället var ute efter. Det här hårda arbetet utfördes till stor del av meänkielitalande. Arbetsspråket var just meänkieli som kom att benämnas gruvengelska. I början av 1990 talet förbjöds språket i LKAB:s kommunikationssystem.

Källa: Henning Johansson.

Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset
Tornedalsvägen 13, 984 31 Pajala

Tel: 073 735 40 91
Org.nr: 897600-3569
Bg: 669-2230

info@str-t.com
www.str-t.com
www.facebook.com/tornionlaaksolaiset

Återkommande uteslutning

Vid kontakt med Kiruna kommuns samordnare för EU-toppmötet, framkom att planeringen skett i dialog med tjänstepersoner på Regeringskansliet. Det här sker i en tid då motsättningar mellan de nordliga minoriteterna växer i takt med statens uteslutande behandling av den tornedalska minoriteten i bland annat renmarkssfrågan. Minoriteten är utsatt för uteslutning även i andra sakfrågor som berör denne starkt och exkluderingen och förminskningen sker även från andra parter än staten. Renmarksfrågan känner både kommunen och Regeringskansliets tjänstemän väl till och så även problematiken kring denna. Sveriges första Sannings- och försoningskommission utreder kränkningar och övergrepp på den meänkielitalande minoriteten som skedde under en tid då minoriteten skulle osynliggöras och assimileras.

Att Kiruna kommun och Regeringskansliet, med allt det ovannämnda i vetskap, väljer att inte inkludera tornedalingar, kväner och lantalaiset i att representera området är uppseendeväckande. Att inte behandla de nationella minoriteterna på området likvärdigt är förkastligt. Det visar på negligering, förminskning och osynliggörande av de i programmet icke representerade nationella minoriteterna och det bidrar till polarisering. Det är också förvånande att man i just detta sammanhang väljer att inte inkludera tornedalingar, kväner och lantalaiset med tanke på den kritik riksorganisationen STR-T, nyligen inlämnat till Europarådet gällande diskriminering och uteslutande behandling av den meänkielitalande minoriteten.

STR-T emotser dialog om detta och en motivering till varför man valt att inte ge områdets samtliga nationella minoriteter utrymme och synlighet under det viktiga EU-toppmöte som äger rum i Kiruna idag.

Pajala 2023-01-13

Eva Kvist

Verksamhetsledare

Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset

